

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 27. — ŠTEV. 27.

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 2, 1926. — TOREK, 2. FEBRUARJA 1926.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

VELIKE IZGUBE VSLED STAVKE PREMOGARJEV

Izgube vsled stavke antracitnih premogarjev znašajo več kot \$175,000,000. — Prekinjenje obratovanja je bilo premogarje \$125,000,000, delodajalce pa petdeset milijonov. — Skusajo najti formulo za mir.

PHILADELPHIA, Pa., 1. februarja. — Pet mesecev antracitne stavke, ki so se končali včeraj je veljalo premogarje kakih \$125,000,000 v mezdah, delodajalce pa približno petdeset milijonov dolarjev. Razventega pa je prinesla stavka tudi pomanjkanje in bedo okraju trtega premoga ter je danes vsaj navidez tako daleč od uravnave kot je bila dne 28. novembra, ko je naprosil governer Pinchot obe stranki, naj sprejmeta njegov načrt.

Mezni komitej se bo v torku zopet sestal, a tudi največji optimisti v obeh skupinah vidijo le malo upanja glede dogovora. Med sedanjam časom ter časom zapetnega skupnega sestanka si bosta brez dvoma obe strani prizadevali izdelati načrt, ki bi bil sprejemljiv za nasprotno strani in ki bi dovolil takojšnje obnovljenje obratovanja.

V petih mesecih stavke niso premogarji opustili glavnih točk, pri katerih vztrajajo: desetodstveni povračanje med kontraktnih delavcev in en dolaj na dan več za dnevne delavce.

Vzrok prekinjenja pogajanju še predno je ugasnil stari kontrakt, je bila izjava Williama Inglista, predstavitev delodajalcev, da se ne sme zvišati delavnih stroškov. Ta zahteva delodajalcev pa je danes prav tako pozabljena kot so prvotne zahteve premogarjev.

Edina točka, ki je ostala v zahtevah stavkarjev, je checkoff. To zahtevo omenjajo le slučajno.

Tiha opustitev teh zahtev predstavlja resnične koncesije premogarjev. Na drugi strani pa so opustili delodajalci svoj namen, da zahtevajo skrčenje mezd. Ta namen je bil prepričen vsled prenaglega prekinjenja pogajanju v Atlantic City.

Pretekli teden so obljudili, da ne bodo zahtevali skrčenja mezd, razven če bi bili prisiljeni storiti to vsled "ekonomskih razmer" — z drugimi besedami, vsled tekmovanja mehkega premoga ter drugih nadomestil.

Če bi se ne bali še večjega tekmovanja mehkega premoga, bi bila stvar primeroma lahka. Delodajalci pa so prepričani, da bo unajska lestvica v poljih mehkega premoga znižana tekom enega leta, ko bo potekel dogovor, sklenjen v Jacksonville.

Oficijski komunikacijsi niso omenjali mehkega premoga in položaja glede tega premoga, a razprave glede te faze položaja so bile resne in pogoste.

Kadarkoli se pojavi na konferenci argumenti, se vedno končujejo z arbitracijo, in delodajalci trdijo, da bo prišla arbitracija preje ali pozneje, dokim so premogarji mnenja, da bodo knjige premogovnih kompanij pokazala, da so večje mezze upravičene.

Delodajalci so parirali to s ponudbo, da pokazajo svoje knjige vsaki komisiji, ki bi bila imenovana, da razsodi difference. Samoposebi je to precejšnja koncesija ter precej neprijetna medicina za nekatere odpornejše delodajalce.

Smrtonosna nesreča.

Na tragičen način je izgubil včeraj popoldne življenje 24 let stari Andrej Ackeman v svojem stanovanju na Pointer Ave., Jamaica. Njegov tast, Frederick Aldrich in njegova sestra Loretta sta prišla na obisk. Tekom pogovora so pričeli razpravljati o vedno ninožnih se napadih. Aldrich je rekel, da si je radi večje varnosti nabavil avtomatično pištole, katero nosi vedno pri sebi. Ko je rekel Ackemanu nato, da ni še nikdar videl, kako deluje mehanizem, je potegnil Aldricha revolver iz zepa ter pojasnil stvar. Način je počel strel in Ackeman je omahnil na tla. Njegova žena Ida je

kriče pokleknila poleg svojega moža, docim je stal Aldrich kot omanjlen na mestu. Loreta je pohitela na telefon ter poklicala ambulanco. Zdravnik ni mogel ugotoviti nič drugega kot smrt mladega moža, kajti krogla mu je predpla sreča. Policia se je pričela, da gre za nesrečen slučaj, a je arteriral Aldricha radi krščnega Sullivana postave.

Dva mladeniča obešena

COLUMBUS, Ga. 29. januarja. — Danes sta bila tukaj obešena mladeniča Willis Jones in Gervis Bloodworth, ki sta pred tremi leti usmrtila nekega trgovca.

Značilna odredba boljševiške vlade.

Rusija namerava zamenjati carski nakit za ameriške pluge. Vrednost nakita Romanoviča znaša baje okoli \$264,000,000. — Samo demandov je z a 25,000 karatov.

MOSKVA, Rusija, 1. februar. — Sovjetska Rusija je pripravljena zamenjati svoj kronski nakit za ameriške pluge, traktorje in druge stroje. Vršijo se pogajanja za prodajo velike zbirke, a spoznavata, da morejo privatenku kupe v teme neznamen del zaklada, radi njega velikanske vrednosti. Vlada je vsled tega pripravljena zamenjati preostalo za ameriške poljedelske stroje, lokomotive in druge proizvode, katere Rusija nujno potrebuje.

Blesk svojih 25,000 demandov hočemo izpremeniti v blesk ameriškega jekla, — je rekel neki visok uradnik poročevalca Ass. Press. — Ta sijajni nakit so nakupili prejšnji tirani Rusije z znojem, delom in trpljenjem naših kmetov. Sedaj hočemo vrneti to kmetom v obliku orodja, s katerim se obdeluje zemlja ali strojev za industrije. Že smo izpremenili v pluge na milijone vojaških hajontov. Sedaj pa hočemo izpremeniti kronski nakit, ki je mrtve kapital, v traktorje.

Rusija ne dela nikake skrivnosti iz dejstva, da ji manjka denarja, s katerim bi rekonstruirala svoje razdrapane industrije. Ker ni dobila posojil v inozemstvu tekom osmih let, je prisiljena izbrati svoje lastne vire za rehabilitacijo svojega ekonomskega ustroja.

Uradniki izjavljajo, da je kronski nakit le eden med številnimi viri, katere lahko Rusija izpremeni v gotov denar, če bi bilo treba. Nadaljni viri so rudarske in petrolejske koncesije, in zgradnje muzejev, med temi več sto slik takih mojstrov, kot Rubens, Rembrandt, Van Dyck in Rafael, ki predstavljajo vrednost tisoč milijonov dolarjev. Sovjetski uradniki pa se nočejo ločiti od muzejskih zgrad. —

Poročevalce je tudi dobil prvi popolni opis kronskega nakita.

Nakit datira od Petra Velikega pa do Nikolaja II. Zbirka obsegajo 406 ločenih komadov. Skupna teža demandov znaša 25.300 karatov; biserov 6300; safirjev 4300; smaragdov 3200.

Sedanja zbirka ne predstavlja vseh russkih kronskih zgrad. Temveč le one, izza zadnjih dvesto let. Nakit, katerega so nosili russki potentati pred sedemnajstim stoletjem, se še nahaja v Kremelu, v Moskvi ali pa v Ermitaži v Leningradu.

Vrednost zbirke cenijo na 26 milijonov, torej petdeset milijonov več kot znaša ruški dolg v Združenih državah.

Brodcvje Stinnesa predano.

BERLIN, Nemčija, 31. jan. — Včeraj je bil sklenjen dogovor glede prodaje Stinnesovega brodovja, katero bosta kupili Deutsche Australische in Kosmos kompaniji za 27,000,000 mark. Šest milijonov zlatih mark bo plačanih v gotovini in novi lastniki bodo prevzeli obveznosti v znesku 21,000,000 mark.

Slovenska likvidacija Stinnesovega premoženja zadovoljivo napreduje.

Obravnava proti nemškim morilcem.

Včeraj se je pričel proces proti članom tajne nemške organizacije. — Trije obtoženi so že podali svoja priznanja.

BERLIN, Nemčija, 1. februar. — Enajst prejšnjih članov tajne organizacije, imenovane "Schwarze Reichswehr" ali črne državne brambe je bilo predstavljenih danes sodišču in proces proti njim se je prišel. V obtožnici se glasi, da so pred dvema leta umorili nadaljnega člena te organizacije, nekega Panyor.

Trije obtoženi, narednik Stein in prostak Schirmann in Aschenkamp so podali priznanje ter zapletili s tem v umor svoje predstavljene člane. Izjavili so, da jim je bilo ukazano spraviti Panniorja s poti.

Ni še gotovo, če bodo procesne obravnave tajne.

Ugotovljeno je sedaj, da sta Stein in Aschenkamp odvedla Panniorja v neki gozd, kjer je bil njegov grob že izkopan.

Aschenkamp ga je udaril s sekojim poglavim in ko je kazalo žrtve še vedno znake življenja, jo je tudi Stein parkrat udaril po glavi. Ko sta zakopalata truplo, sta se vrnila k oddelku ter sporočila poročniku Benn, da so bila njegova povelja izvedena.

Truplo Panniorja so našli v preteklem septembru. — "Vossische Zeitung" pravi, da si želi obrambni minister Gessler javnih obravnav, ker je menja, da ni treba državni brambi ničesar skrivati, tudi če bi se pokazalo iz obravnav, da je obrambno ministervstvo izbrisalo kraljino.

Danes opolnoci bo napočila ura prostosti za prvo ozemlje zasedene Porenske. Prosim vas, da sporočite prebivalstvu moje odkritostne pozdrave ter zahvalite domovinu za lojalno obnašanje tekom dobe preizkušnje. — je brzojavil predsednik Hindenburg.

— Čakajo nas novi, večji problemi. Upam, da bodo oblasti in vsi sloji prebivalstva porabilo zoper dobljeno prostost za izholjšanje povzročene škode in da si bodo medsebojno pomagali pri zoperinem zgrajenju svoje domovine. Vsa Nemčija si želi, da bo kmalu napočil dan oproščanja ostalem zasedenemu ozemlju.

DOORN, Holandska, 1. februar. — Prejšnji kronprince Viljema je pred semjak na obisk v svojemu ozemlju, pred tekli petkom. Njih najdaljše potovanje je bilo v soboto, s Capverdskega otočja na otok Fernando do Noronha, na razdaljo 1432 milij s Capverdskega otočja, so bili v pretekli noči prisiljeni ostati na krovu svojega aeroplana radi viharnega morja.

Spanski letalci so preleteli 3584 milij v štirih presledkih. Iz Palos na Španskem so odleteli en teden pred preteklim petkom. Njih najdaljše potovanje je bilo v soboto, s Capverdskega otočja na otok Fernando do Noronha, na razdaljo 1432 milij. Poslužili so se posebno zgrajenega Dornie-Wal hidroplana, ki je sličen letalu poročnika Locatellija, ki je bil prisiljen spustiti se na morje v vodovju Grenlandije.

Prvikrat so kljubovali avijatiki nevarnostim transatlantskega poleta leta 1919 in v tem letu so štirikrat preleteli Atlantik. Najbolj značilni poleti so bili:

18. maja 1919: Harry Hawker ter poročnik Grieve sta vpravili prvi poskus neprekinitenega poleta. Oba je pobrala iz mora neka danska ladja, 1100 milij od irske obale.

8. do 31. maja: Ameriški hidroplan NC-4 pod poveljstvom poročnika Reada je preletel Atlantik preko Nove Škocije, Azorov in Portugalske.

15. junija: Kapitan Alcock in poročnik Brown sta preletela Atlantik iz Nove Funlandije na Irsko, ne da bi se ustavila.

Julija 1919 je poletel angleški vodljivi zrakoplov v Ameriko in nazaj v Anglico.

13. oktobra 1924: Vodljivi zrakoplov ZR-3 je poletel iz Nemčije v Združene države.

Akeley zopet na poti v Afriku.

Afriški raziskovalec in kipar Carl E. Akeley se je odpeljal včeraj s svojo ženo s parnikom Aquitanijo v Evropo. Po kratkem bivanju v Londonu, se bosta napolnila v Mombaso, Afrika, ker upa predeti v deželo goril. Namen njegovega potovanja v Afriko je štirinatisočne povzročene škode in da si bodo medsebojno pomagali pri zoperinem zgrajenju svoje domovine. Vsa Nemčija si želi, da bo kmalu napočil dan oproščanja ostalem zasedenemu ozemlju.

DOORN, Holandska, 1. februar. — Prejšnji kronprince Viljema je pred semjak na obisk v svojemu ozemlju, pred tekli petkom. Njih najdaljše potovanje je bilo v soboto, s Capverdskega otočja na otok Fernando do Noronha, na razdaljo 1432 milij. Poslužili so se posebno zgrajenega Dornie-Wal hidroplana, ki je sličen letalu poročnika Locatellija, ki je bil prisiljen spustiti se na morje v vodovju Grenlandije.

Prvikrat so kljubovali avijatiki nevarnostim transatlantskega poleta leta 1919 in v tem letu so štirikrat preleteli Atlantik. Najbolj značilni poleti so bili:

18. maja 1919: Harry Hawker ter poročnik Grieve sta vpravili prvi poskus neprekinitenega poleta. Oba je pobrala iz mora neka danska ladja, 1100 milij od irske obale.

8. do 31. maja: Ameriški hidroplan NC-4 pod poveljstvom poročnika Reada je preletel Atlantik preko Nove Škocije, Azorov in Portugalske.

15. junija: Kapitan Alcock in poročnik Brown sta preletela Atlantik iz Nove Funlandije na Irsko, ne da bi se ustavila.

Julija 1919 je poletel angleški vodljivi zrakoplov v Ameriko in nazaj v Anglico.

13. oktobra 1924: Vodljivi zrakoplov ZR-3 je poletel iz Nemčije v Združene države.

Boris pomilostil deset voleizdajalcev.

SOFIJA, Bolgarsko, 31. jan. — Boris je praznjen na smrt.

Kolin je proslavil svojo svobodo.

Mesto Kolin je proslavljeno na sijaje način oproščenje. — Predsednik republike Hindenburg, je poslal prisrčno čestitko.

KOLIN, Nemčija, 1. februar. — Komandant Franco je zavril polet preko Atlantika s Španske v Južno Ameriko. — Španski avijatik je pristal v Braziliji, potem ko je preletel 3584 milij v štirih presledkih. — Na povratku bodo letalci obiskali tudi Združene države

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Dated and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksar, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers:
22 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voices of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En solo leta vsega leta na Ameriko	Za New York za eno leta — \$7.00
in Kanade	\$6.00
Za pol leta	\$5.50
Za pol leta	\$7.00
Za četrt leta	\$1.50
Za četrt leta	\$8.50

Subscription Yearly \$8.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izaja vsaki dan izvzemiti nedelj in pravljivo.

Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembni kraja naročnik, prosimo, da se nam tudi prekrije bivalnište nazaj, da hitreje najdejo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

NAŠIM NAROČNIKOM

Pred kratkim smo poslali vsem naročnikom, ki nam dolgujejo naročino, opomine, naj store svojo dolžnost: stari dolg poravnajo ozirno naročino obnove.

Prepričani smo, da oponina ne bo nikče prezrl in će baš hipno ne more poslati denarja, naj nam že vsaj na dopisnici sporoči, naj ga ne črnamo iz imenika naših naročnikov, ter naj omeni, kdaj pričnejo bo lahko plačal.

Ce bo vsak naročnik storil svojo dolžnost, ste lahko uverjeni, da bomo tudi mi svojo storili v največji mieri.

Glas Naroda je neodvisen slovenski dnevnik v Združenih državah. Odvisen ni od nobene stranke, od nobene verske in nobene politične organizacije in tudi ni navezan na vbgajine, kot so navedeni nekateri takozvani neodvisni slovenski listi v Ameriki.

Glas Naroda se vzdržuje — kot noben drugi slovenski list v Združenih državah, — edinole z naročino in oglasi.

S tem je dosti rečeno, s tem je vse povedano.

Glas Naroda ni se nikdar iskal predporek pri tej ali oni politični kliki. Iskal je le zaslombe med naprednim slovenskim elementom v Združenih državah in Kanadi. To zaslombu je dobil, jo ima in je posenon nano.

Kot doslej, bo tudi v budučnosti posvečal vso pažijo, da bodo čitalci točno informirani o vseh svetovnih dogodkih, o dogodkih po slovenskih naseljih, o politiki in položaju v staro domovini.

Poleg tega ga prinaša zanimive romane in povesti, informativne članke, zanimive raznosterosti in sploh vse, kar je treba zahtevati od dobrega časopisa.

Tudi zanaprej bo nekaka duševna vez med slovensko naseljami v Ameriki ter med slovenskimi priseljenci in staro domovino.

Ostre bo gledal na prste vsem, ki bi skušali pod napačnimi prevezami izrabljati naše ljudi — pa najibodo ti izrabljajo našega rodu ali tujerode.

S tem bo vršil svojo narodno dolžnost, in čim bolj ga bodo v tem njegovem prizadevanju podpirali njegovi prijatelji, tem bolj bo uspešen.

Vsledtega ponovno pozivamo vse, ki so z naročino zaostali, naj nemudoma poravnajo svoj dolg.

Pošljite enkrat za vse leto šest dolarjev naročino.

Mi vam bomo vse leto po šestkrat na tečen pošiljali naš list.

PRAVICA NAJ OBVELJA

Porotniki v Brooklynu so spoznali krivim umora po prvem rednu nekega, še ne trideset let starega občinskega policista, sina vse časti vredne stare ženice in družinskega očeta. Sodniku ne ostane na temelju postave nihake druge izbire kot obsoditi tega moža na smrt v električnem stolu.

Vsa znamenja kažejo, da so smatrali porotniki za ugostljivo, da je prišel policist, močno pijan, v majhno prodajalno nekega trgovca, da izsilil od njega dva dolarja. Ker mu trgovec ni hotel dati denarja, je ustrelil z svojim službenim revolverjem v tla. Kmalu nato je prišel ogrožen trgovce na policijsko postajo, kateri je bil prideljen dotični policist ter se pritožil pri postajnem poveljniku.

Tedaj pa je ustrelil istotako navzoči pijani policist, očvidno sledec trenutnemu impulu, otočitelja in slednji je podlegel dobljenim poškodbam.

Nobenemu pravilno in pravljeno mislečemu ne bo niti padlo v glavo, da vprizori le majhen poskus za oplešanje tega čina. Proti takim kršiteljem in zaničevalcem postave na nikdar mogoče postopati dočno strogo. Posebno ne raditega, ker so smeli liberalni časopisi javno trditi, da je skoraj vsaki teden obstreljen kak državljan v okrožju mesta New Yorka in — drugod ni menda nič boljše, od pisanega policista, ne da bi zadela ta država še nadalje vzeti vpoštev.

Da se je pripetila zadeva v notranjosti policijske postaje, kamor je prišel mož, ki je postal žrtev izsiljanja, iskat pomoci.

Predaleč pa bi posegli, če bi primerjali ta slučaj s slučajem newyorškega policijskega porotnika Charlesa Beckerja, ki je bil usmrčen dne 13. julija 1915 na električnem stolu, ker je zasnoval naror profesionalnega hazardnika igralca Hermanna Rosenthala. Becker je bil brezvesten intrigant, ki se je posluževal svojega urada in svoje uniforme za to, da zadosti svojem pohlepom po denarju. Bil je v najožljih stikih z zločinskim svetom ter je dal namenoma in s prevdarkom spraviti Rosenthala s poti, ker si je slednji drznil kritizirati zločinske namene porotnika Beckerja. V Beckerjevem slučaju je prišel vpoštev prevdarek k umoru, in smartna kazen je bila popolnoma utemeljena v postavi.

Povsem dragačna pa je stvar v sedanjem slučaju.

Tukaj manjka prevdarka, sklepa. Vpoštev more priti le impulz, nagon, ki se je pojavit trenutno, v danem momentu, povzročen od telesne piganosti. V tem slučaju ne more nikdo reči: — Policist si

POLAGANJE TEMELJNEGA "KAMNA"

UNDERWOOD & UNDERWOOD

Ko je bilo pred kratkim otvorjeno v Los Angeles novo drsalisko, so se dekleta spomnili, da je treba za vsako stavbo temeljnega kamna. V ta namen sta jima služila dva kosa ledu, namesto apna se posluževala sladoleda.

je zavživanjem postavno prepoznavanih pijač sam ustvaril obremenjeno okolico. Nasprotno je znano, da je bedasta, od fanatikov pa vsljena prohibicija postava, ki skuša silom regulirati pravljne običaje, naravnost vzgojila v deželi največje in najobsežnejše pisanje. Koncem konca pa je tudi policist le človek in nič još.

Obžalovanje vredno bi bilo, če bi prišlo v tem slučaju do usmernenja. Bi bi nezaslužen sramotni pečat, katerega bi se pritisnilo na celo newyorške policije in bila bi tudi velika krivica za neposredno prizadetega ter za njegovo družino. Vsled tega bo višje sodišče najrazveljavilo pravorek.

Ce bi obvljal sedanji pravorek, bi se lahko še bolj upravičeno et dosedaj trdilo, da dele v Ameriki dvojno pravico, eno za revere in drugo za bogatine. Spomniti se je treba le slučaju dveh bogatih mladičev, Leopolda in Loeba v Chicagu, ki sta namenoma in s nevkladkom umorila mladega fanta. Ker sta imela na razpolago velik kapital in izvrstnega odvetnika, nista bila obsojena na smrt.

Našteli bi lahko še nebroj drugih slučajev, ko je bogastvo rešilo krije, kot naprimjer slučaj milijonarja Thawa, ki je danes prost mož mesto bi bil že davno stranjen v grobu.

Na drugi strani pa so bili ljudje neizprosno izročeni smrti, če niso imeli niti zaslombe, niti finančne, niti pravdnike. Prav govor se kar najbolj strogo sodi zločince iz delavskega razreda, ki o revere po poškodu, ker si ne merejo pridobiti nič drugega kot svoj sakupanji kruh.

Veljati bi morala enaka pravica za vse, tako milijonarje kot pletovec.

Dopisi.

Cleveland, Ohio.

Pa naj še enkrat pride na dan. Oglašil bi se bil že poprej, pa ker ni ravnno čas dopuščal, sem pa odlašal in odlašal do zdaj. — Oglašati sem se začel šele spomnili, ko mi je že vse rovarenje pri Glasu Naroda presedalo. Spomnil sem se, kaj je že vse G. N. napravil dobrega za ameriške Slovence v teh dolgih letih njegovega obstoja. Mislim, da ni tretzno mislečega Slovence, ki bi temu ne pridelal, Glas Naroda je bil še vedno povsod, kjer je šlo za pomlad ali dobrobit naroda ali pa posameznika. Ce pa je bilo pri tem njegovo ime vedno v javnosti ogone, kadaj pa je še prišla kakata vendar pozornosti brez vednosti onega, ki vodi inicijativo. To je povsod tako.

Gospod Trunk je vsekakor preveč povedal v svojem "Pisanem polju". Jaz sem le zapisal, da "če ma je stisnil v roke kak deštek".

Ako pa je "ker" zavzel mesto "če", je pa tiskovna pomota, katerih je povsod dovolj na mislim, največ pa pri vas. Gošpod to zanika, ampak kot je bilo videti po takratni pisavi, je še o

precej na teko vsem takim gospodom. Vseeno malo bolj obzirno bi se bil lahko izrazil o tem. Vem pa,

da je Glas Naroda več storil za Trunka kot on za njega. Osebno nimam nič proti Trunku, in vem,

da vsak lahko zaide v napačne pojme, tako tudi on. Ni še dolgo

čas, da se čitalci izčrpajo iz njegovega "Pisanega polja" v Prosveti v zadevi nekega rojaka v Export. Pa, kojega umrla otroka tanošnji duhovnik ni hotel krstil. Bal se je pač maščevanja,

kot je bilo razvidno iz dospila tretjega rojaka v Glas Svobode, je bil on vseskozi veren in tudi v cerkev je zahajal, čeprav ne pogostoma. Ker pa ni daroval dovolj

envenka, je posledice to in izvedel

"počestno pakco", "baraboo", "snopspojem" in Bog ve, s čim še vse! Ko sem se pred par leti mudil na potu v domovino v uredništvu G. N. in spodaj v uradu Sakserjeve tvrdke, nisem videl nikogar, ki bi bil podoben onim, ki jih vi imenujete, pač pa so bili vse prijazni in dostojni možje in nobenega pijača med njimi, kateri sicer bi jih kmalu "premuhal".

Res, nad kogar se vi spravite, ga obdelate tako, da se za v zelenik ni več. Imate prav lepo in kriščansko takško, ki se je poslužuje. Toda hvala Bogu, svet vas pozna po vaših dejanjih!

Anton Malnar.

Rock Springs, Wyo.

Dovolite mi za par vristje prostora v našem priljubljenem listu. Novice ni posebnih in tudi z delom je tako kot je pričakovati in mislim, da je povsod tako, da se le na slabše obrača. Na kako izboljšanje položaja pa je enkrat ni še misliti. Proti skoneu sedanjega pogodbenega roka zna biti, da se bodo kolesa sušala, ko se bodo pripravljali na stavko premogarjev, glede katere pravijo, da je neizogibna. Prej pa gotovo ne bo nič. Zadovoljni se bo treba s tem, kar nam bodo naklonili.

Našo novo cerkev smo slovesno blagoslovili dne 13. decembra, ob številni uddeležbi ljudstva, ki je prišlo ob blizu in daleč klubu slavnemu vremenu. Med duhovniki sta bila poleg škofa iz Cheyenne tudi Rev. Cyril Zupan in John Judnich iz Colorado. To je bil pač pomemben dan za paselbino, kar tudi za mesto Rock Springs. Slovesnosti so se uddeležili tudi mnogi drugi meščani katoliške vere. Prostorna cerkev je bila prenapolnjena in več kot polovica ljudi je moral ostati zunaj. Pričeli so največ iz spoštovanja do naših nemških prestolonaslednik.

Demokratični predsednik nemške republike, maršal Hindenburg, najbrž pohožno vzdihuje: Bog ve, kdaj bo mene zadela ta velika čast?

Peter Zgaga

Prohibicijoni so naslovili na narod Zdr. držav resno prošnjo, naj bi pomagali vsi — moški, ženske in otroci — popolnoma posnati to prekrasno rodovitno, obljubljeno deželo.

Njihov poziv ni bil brezuspešen. Z malimi izjemami se je vse prebivalstvo podalo na delo.

Kjerjalki se pojavi mokrotu, gredo na delo vse: moški, ženske in napoldrsljivi otroci.

Na vse kriplje in načine uničujejo pijačo. Pozno v nočjo je uničujejo, in navsezgodaj zjutraj jo pričnejo uničevati.

Toda vse njihovo delo je bob v steno. Kot da bi bilo zakletje, pijače in mokrote je vedno več.

*

Boljševiki nameravajo prodati carske dragulje in kupiti za izkupnički poljedelske stroje.

Če bi bil prišel car pred svetovno vojno do takega zaključka, bi mu najbrž ne bilo treba umreti in v Rusiji bi danes še ne bilo boljševizana.

*

Bivšega nemškega kajizerja v Doornu je obiskal njegov sin, bivši nemški prestolonaslednik.

Demokratični predsednik nemške republike, maršal Hindenburg, najbrž pohožno vzdihuje: Bog ve, kdaj bo mene zadela ta velika čast?

*

Italija ustanavlja po dalmatinih mestih italijanske knjižnice, ki so namenjene tamošnjemu italijanskemu prebivalstvu. Knjižnice so pod nadzorstvom italijanskih konzularnih uradnikov.

Zdi se, da se Italijanom v Jugoslaviji baš tako dobro godi kot se juri je godilo v Avstriji. In v Avstriji se jim je prokleto dobro godilo.

*

Senator Copeland je te dni izjavil, da je prenogarska stavka zločin.

Da, zločin je in poleg tega še velik zločin, toda ta zločin imajo prenogarski baroni na vesti.

*

BELE ROŽE

ROMAN V DVEH DELIH.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

13

(Nadaljevanje.)

Malejnost za nas, — se je smejača Iris ter sledila s Sigrid očetu v njegovo sobo, kjer je stal zabol že odprt. Grof je položil klobuk, površnik in rokavice ter stopil k zidu, kjer je potisnil na stran počlančeno jabolko. Lesena stena se je pričela pomikati na stran, gnana od nevidnih vzmetov in prikazala so se vrata globokega prostora s predali, katera pa je bilo isto tako mogoče potisniti na stran, da sta lahko našla dva človeka prostora v tem skrivališču.

— Vidita, otroka, to je spremno napravljeno skrivališče, — je rekel grof. — Tako delo je bilo tudi v Italiji mogoče le v času Lorenza.

— Čudovito krasno, — je rekla Iris. — Ali ni sreča, da si prekrbel to padačo, papa? Za nas, starino-lovec, se spodobi takih hiša s tajimi prostori, tajnicami in strahovi, — da strahovi. Ubaldo je šele včeraj naprosil za drugo sobo, ker pravi, da v njegovi strasi. In vendar je najti številne ljudi, ki imajo rajše moderno hišo.

— V takih hišah kot je ta, se pogosto zgodi, da se najde sobo modrobradca, — je menila Iris.

— Da, neki angleški pesnik pravi: — There is a skeleton in every house, — je rekel grof Vrbski ter vzdihnil. — Sedaj pa na deho, otroka, a budi previdna Iris. Sigrid bo otresala prah ter podajala stvari.

Z največjo vnešno so se lotili vsi dela. Pogosto se zgodi, da najde človek pri takem delu stvari na katere je v teku let popolnoma pozabil. Tudi grof je našel neko knjigo, v koje vsebino se je popolnoma zatopil. Obe hčerkki pa sta medtem polagali stvari na veliko mizo, da spravita vsaj zabol iz prostora.

Sigrid je ravno vzel okrogel omot, ga razgrnila ter presenečena vzhliknila:

— To je rodovnik Vrbskih. Kako zanimivo.

— In kje sva medve? — je vprašala Iris, ki se je postavila na peste svojih nog, da vidi pergament, katerega je razprostrela Sigrid na majhni mizi ter s prstom zasledovala generacije.

— Papa, tukaj stojiš kot neporočen, — je vzhliknila po odmoru. — Ali dovojil, da vpišem mamino in nain?

— Da, — je marmal grof Vrbski, ki ni niti poslušal. Iris je vzel pisalno orodje ter podala Sigrid pero, nakar je siednja vpisala s svojo majhno okroglo pisavo naslednje podatke: — Grof Ludovik, rojen 13. marca 1840, poročen 22. julija 1867 z Ano, Marijo Spiteberško, ki je umrla 1886. Otroci: Sigrid in Iris ob rojeni 1. maja 1869 v Kajici. — Iz tega je razvidno, da bova starci v skratkem devetnajst let.

— Da, breme let naju bo kmalu potrlo, — je vzdihnila Iris, ki se je poredno smehljala.

Medtem pa je postal grof Vrbski vendar pozoren na hčerkki ter je stopil k mizi, pri kateri je Sigrid izpolnila rodovnik. Njegovo lepo, plemenito lice je postalo bledo in poteka bolesti je težala krog njegovih ust, vsled česar je Sigrid vprašala vsa prestrašena: — Kaj ti je, papa?

— Nič, nič, — se je glasil bolestni odgovor. — Ime vajine matere ...

— Da, da, — je rekla Iris ter se naslonila na starega gospoda z ono gorko simpatijo, ki prihaja iz sreha. Tudi Sigrid se je obrnila ter poljubila roko očeta, — a to ni bilo takoj odkrito srno kot obnaranje Iris.

Sigrid se je nato zapet sklonila nad rodovnik ter posušila še močno pisavo. Naenkrat pa se je obrnila. — Papa, nisem vedela, da imaš sestro, — ali da si jo imel, — je rekla presenečena, kajti poteg imena očeta je stal: — Marija, rojena 9. oktobra 1842. — Bolesni izraz na obrazu grofa je postal še mučnejši, — globoko je vzdihnil ter prisnil Iris še močnejše na svoja prsa.

— Da, — je rekel otočno, — inel sem sestro.

— Ali ni čudno, da nisva do danes še ničesar slišali o njej? — je vprašala Iris, ki ni mogla videti obraza svojega očeta. — Tudi se ne spomnam, da bi mama kdaj govorila o njej. Ali je mrtva? — je dostavila obotavljače.

— Da, — je odvrnil grof tako ostro, da je Sigrid preplašena skočila kvišku.

— Papa, če bi vedela, ta te bo vprašanje tako dirnilo, — je vzhliknila, s solzami v očeh.

Grof Vrbski se je oprostil objema Iris, jo poljubil na čelo ter se pakrat po sobi gorindol, dočim sta hčerkki nemo stali ter mu sledili s plašnimi očmi.

Po kratkem odmoru pa je stopil pred obe, popolnoma pomirjen.

Otroka, — je rekel mirno in prijazno, — z materjo sva se domenila, da vaj ne bova preje obvestila o tej moji zamrli sestri, dokler ne bo postalo to neobhodno potrebno. Njen obstoj pa sta razkrili v tem rodovniku. Kar vama morem povedati o njej, hočem povestati. Nekoč sem jo zelo ljubil. Umrla je mlada, v etvu svojih let in na viški svoje lepote. Če me ljubita, ne govorita nikdar o njej, kajti to mi povzroča bolesti, — in če bi govorili tuje namenoma ali iz nevednosti z vama o njej, ne govorita o njej. Žalostne spominje v meni to ime, kar krije grob, naj počiva tam. Dajta mi roko, da ne bosta nikdar vprašali kako in kaj. To bi vzel vama evel miodost in polece mladega življenja, kajti znanje ni v vsakem slučaju köristno. Ali mi hočeta obljubiti to?

Obe deklici sta to storili, Sigrid nekoliko obotavljače, a Iris z veseljem.

— Pomirjen sem, — je rekel grof trdno. — Vrbski ni še nikdar snedel svoje besede. Dali sta svojo besedo v vajin blagor, otroka. Iris, — je dostavil v isti sapi hripcavo ter zrl pri tem nepremično in srepo na mlado/deklico. — Iris, kaj pomenja madež, — znamenje na tvojem čelu? ..

Preplašena je pohtela Iris k ogledalu ter se nato smehljaje obrnila. — Malo krvi, papa, — je rekla mehko, a ko se je grof bledega obraza umaknil nazaj, je dostavila skorok jokajo: — Ranila sem si prest n želju zaboja ter sem se moral z majhno rano dotakniti čela.

— Da, da, — je rekel grof, ki se je skušal pomiriti. — Nervozem sem, razburjen. — Najboljše je, da se zopet lotimo dela.

Pocasi se je vrnil k prodalu in dolgo ni bilo slišati ničesar drugega kot šumenje papirja, kajti deklici sta bili preplašeni in zapošleni s tem, kar sta doživeli, kajti to je prišlo tako hitro, tako ne pričakovano kot vihar na planinskem jezeru.

Iris se je prva pomirila, — ne raditega, ker je bilo njeni mlači sreca potolaženo, temveč ker je čutila, da ne more iti tako naprej.

— Kaj vse je v tem zabolju, — je pripela. — Papa, to je prav.

KRSTA S TUTANKAMENOVIM TRUPLOM

Pred kratkim so pod nadzorstvom angleških uradnikov odnesli krsto davnega egipčanskega kralja iz grobišča na postajo Luxor. Krsta in truplo so nato prevedli v muzej v Kairo. Krsta je iz čistega zlata.

eat arhiv. Vidim dno, a še vse polno stvari je na dnu. Tukaj je ploščat etai, prevlečen z belim usnjem, z zlatimi okraski, — o, je, tukaj leži! — je vzhliknila kot malo deklica, ki je razbila svojo najlepšo punčiko.

Težko je bilo ustawljati se njeni očarljivosti in grof ji je vsled težnje nepriznano prikmal.

— Padlo je prepričan in ta je mehka, — je rekel pomirjevalno. — Poberi, dete.

Iris se je sklonila ter dvignila etui. Padec pa je zadostoval, da se je etui razcepil na dva dela in prikazala se je miniatura slike ženske, naslikane na slonovo kost, pod stekлом. Slika je kazala plavolase, čudovito krasno glavo z vencem belih rož, klasičen, bel vrat in čudovito lepo oblikovanu prso.

— Papa, papa, kako krasno, kako čudovito krasno, — je vzhliknila. — In ta slika, — umetniško delo! Le poglej, Sigrid. Ali ni krasno? Ali je portret, papa? Vidiš, tega bi ti ukradla?

(Dalje prihodnjie.)

Razprava proti ponarejevalcem.

Horthyjeva sokrivda v komplotu falzifikatorjev je delikatna reč. Senzacijonalne kratke vesti, da je kompromitiran tudi on, so vzdržujejo in sicer ne sledijo nadaljnja detajlna poročila, kar pa spričajo znane francoske obzirnosti še nikakor ne ublažuje prve obtežilne navedbe. To je sicer jasno, da Horthy kot nosilec državne oblasti ni bil v direktni zvezi s falzifikatorji, toda samo njegovo intimno prijateljstvo v vrhovnem protektorjem komplota Nadossyjem, ter s škofom Zadravecem in Prochazko, zadostuje za konkluzijo, da je Horthy moral biti informiran v mahinacijah falzifikatorjev, da pa je zatiskal obe očesi in obe ušesi.

Vsekakor je torej Horthy kot nosilec državne oblasti na Madžarskem kompromitiran dovolj, da bi moral izvajati posledice, četudi francoska diplomacija in policijska iz obzirnosti ne bo marala s podrobnnimi navedbami proti njemu in visoki duhovščini revolteri javnosti. Sicer pa bodo kriminalni uverturi, ki se v Budimpešti odigrava s policijsko preiskavo, še sledila politična dejanja. Ako pride madžarski skandal pred Zvezno sodiščem, —

Zadnja poročila iz Budimpešte vedo povedati, da je policija v glavnem že zaključila preiskavo proti ponarejevalcem denarja. Službeni spisi so izročeni državnemu pravdovniku. Med 18 glavnimi krvimi se najbolj obremenjuje prine Windischgraetz, policijski ravnatelj Nadossy, penzioniran general in visoki vodja kartografskega zavoda Hajts. Windischgraetzov tajnik Raba, prinčev komorni službenik Kovacs, dalje Olehvarj Winkl, tehnični svetnik Goore, A. Andor ter osem drugih mož, ki so bili v službi pri kartografskem zavodu, kjer so se tiskali ponarejevalci.

Zadnja poročila iz Budimpešte vedo povedati, da je policija v glavnem že zaključila preiskavo proti ponarejevalcem denarja.

Službeni spisi so izročeni državnemu pravdovniku. Med 18 glavnimi krvimi se najbolj obremenjuje prine Windischgraetz, policijski ravnatelj Nadossy, penzioniran general in visoki vodja kartografskega zavoda Hajts. Windischgraetzov tajnik Raba, prinčev komorni službenik Kovacs, dalje Olehvarj Winkl, tehnični svetnik Goore, A. Andor ter osem drugih mož, ki so bili v službi pri kartografskem zavodu, kjer so se tiskali ponarejevalci.

Ladislav Goore, tehnični vodja v kartografskem zavodu, je izpovedal še nove silno zanimive reči. Prvič ga je obiskal prime Windischgraetz dne 16. septembra 1924. Povedal mu je, da se je pred kratkim vrnil iz Nemčije, kjer je navezel stike z visokimi krogovi. — Dogovoril se je z njimi glede uničenja Francovov, napram katerim so bili Nemci in Madžari brez moži. Izdal mu je načrt da je treba francoski frank derutirati, — kajti z orožjem ni mogoče uničiti Francije.

V ta namen je prime razložil Goorejevo svojo idejo o ponarejanju francoskih frankov. Rekel je, da je edino na ta način mogoče priti v okom francoski politiki ter se maščevati nad francosko sprostrostjo proti centralnim silam.

Windischgraetz je dejal, da prihaja k Gooreju kot mandator visjih krovov, kateri so poučeni o Goorejevih sposobnostih ter njegovih zanesljivosti. Povedal je, da je ideja o ponarejanju denarja njegova in da je pridobil zanjo že lepo število somišljanikov.

Goore je povedal celo stvar generalu Hajtsu, ki se je najprej npril ponarejanju, češ, da bi kaj takoga preved stal. Ko pa je prine Windischgraetz obljudil, da je pripravljen investirati ves potreben kapital, so se mu možje v kartografske mazavodu vdali ter so bili pripravljeni delati po njegovih navodilih.

Naslednji teden je Gooreja in druge povabil Windischgraetz k sebi v Ofen. Na sestanek je prišel tudi policijski šef Nadossy in njegova prisotnost je falzifikatorje takoj ohrabril, da se niso več upali upirati nagovoru v stavbam prine. Goore je pridobil za stvar sedem svojih delavcev in z njimi se je začelo ponarejanje v januarju 1925. Potrebe klišeje, je napravil Goore, ko mu je Windischgraetz povedal, da ga ni denarja, ki bi se dal lepše ponarediti od francoskega tisočaka.

Največje težkoč so bile s papirji. Tega ni bilo mogoče dobiti iz inozemstva in velikanske neprilike je delal ponarejevaleem vodni tisk na falzifikatih. Slednje se je posrečilo ponarediti tudi tega in bankoveci so se začeli tiskati.

V kartografskem zavodu so tek stroji noč in dan in po Goorejevi sodbi je tiskarna izgotovila več vagonov falzifikatov. Od 40 tisoč, kateri so se tiskali pod njegovim nadzorstvom, pa je bila polovica bankovev nerabna. Prine Windischgraetz je bil s tem zelo nezadovoljen. Zahteval je vedno novo, da se spravi ves ponarejeni denar v promet. To seveda ni bilo mogoče. Ves ta čas je Windischgraetz navduševal svoje pomagače ter jim neprestano predloževal koristi njihovega patriocičnega delovanja.

Priponarejevalec je potrošil Windischgraetz za stroje in papir kakih 300 — 400 milijonov madžarskih kron, denar pa je dobil vrnjen, čim so bili vnovčeni prv bankoveci.

Kakor je soditi, je bil Goorejeva ponarejevalec denarja in je živel v dokaj siromašni razmerah. Izkorisčali so ga in slabonagajevlji, da je živel ves čas v priljubljenem pomanjkanju. Svoj čas je bil pobočnik vojnega ministra Bele Linderja, po prevratu pa je zašel v tabor kontrarevolucije ter je vstopil v čin majorja v kartografski zavod.

Prine Windischgraetz je uničil baje 23. decembra, tik pred svojo arretacijo, 6 do 7 tisoč bankovev po tisoč frankov. Sežgal jih je v Takača, ki je često obiskoval principalski komplotom prisegel falzifikatorjem, da ne bo nikjer, nikdar in nikoli nikomur ničesar izdal o ponarejanju bankovev. Tako so izpovedali nameščenci kartografskega instituta, podrobnejše pa Zadravčeve udobje, priporavnje pri falzifikatorskem komplotu preiskuje budimpeštansko vojaško sodiščo.

Rad bi izvedel kje se nahaja MARTIN MAJETIČ, doma iz Pirne. Išče ga sestra Mary in svak Frank Glavič, 1531 E. 70. St., Cleveland, Ohio.

Kretanje parnikov - Shipping News

6. februarja:	Olympic, Cherbourg; Pres. Roome, Bremen; Orduna, Cherbourg.
10. februarja:	La Savoie, Havre.
11. februarja:	Westphalia, Hamburg.
13. februarja:	Paris, Havre; America, Bremen; Pittsburgh, Cherbourg, Bremen.
14. februarja:	Berlin, Celle, Hamburg; Albert Ballin, Hamburg.
20. februarja:	Aquitania, Cherbourg; Pres. Hardinge, Bremen.
24. februarja:	De Grasse, Havre.
25. februarja:	Thuringia, Hamburg; Muenchen, Bremen.
27. februarja:	Olympic, Cherbourg.
3. marca:	Suffren, Havre.
4. marca:	Deutschland, Hamburg.
6. marca:	Berengaria, Cherbourg; France, Havre; Orduna, Cherbourg; Yorck, Bremen.
10. marca:	George Washington, Cherbourg in Bremen.</